

Arbejdernes Pligter, vil denne Lov ikke derved i nævneværdig Grad have forrykket i ugunstig Retning den Retsstilling, som Arbejdsgiverne have overfor deres kontraktlig antagne Arbejdere.

Det ærede 4de Medlem for 7de Kreds (Døcker) er jo ogsaa praktisk Landmand og ved sikkert af Erfaring, at en ustraffet Ophævelse af et kontraktligt indgaaet Tjenesteforhold er saare let at praktisere i vore Dage, blandt andet af den Grund, at Arbejderen i Forholdet overfor Arbejdsgiveren for saa vidt er at betragte som den stærkeste Part, som han med den nu raadende Efterspørgsel efter Arbejdskraft ved, at han bedre kan undvære den Arbejdsgiver, hos hvem han har taget Tjeneste, end omvendt. Jeg for mit Vedkommende tror nu imidlertid ikke paa, at der selv ved rigoristiske Lovforanstaltninger eller i det hele taget ad Lovgivningens Vej lader sig hidføre en nævneværdig Bedring i det paagældende Forhold. Ved Udmaalingen af Rettigheder og Pligter mellem Arbejdsgiver og Arbejder vil Arbejdsgiveren socialt set være at anse som den stærkeste Part, og maalt i Belysning af de Erfaringer, man som Landbrugsarbejdsgiver hidtil har indvundet, er der ikke noget virkeligt Tab ved, at Lovgivningen afbalancerer Forholdet saaledes, thi det er en Kendsgerning, at den Landbrugsarbejder, der ønsker et kontraktligt indgaaet Forhold hævet, har saare let ved at praktisere den Obstruktion, som ogsaa hos Arbejdsgiveren skaber Modtagelighed for at imødekomme hans Ønske om en snarlig Ophævelse af Tjenesteforholdet. Jeg tror, at man tør sige, at saaledes har Forholdet formet sig hidtil i Praksis, og jeg tror ikke, der er nogen Uoverensstemmelse mellem det ærede 4de Medlem for 7de Kreds og mig, naar jeg udtaler den Opfattelse, at en rundelig Indfrielse af Arbejdsgiverens Forpligtelse overfor Arbejderen erkendes nu om Dage i de allerfleste Landbrugsbedrifter at være det virksomste Middel til at opnaa den attraaede Arbejdsfred. Og glippe Bestræbelserne i saa Henseende ret jævnlig — thi det gøre de jo — ja, saa er det jo kun et af de mange Vidnesbyrd om, at Menneskene nu en Gang ikke ere saa gode, som de burde være —, uden at jeg dermed i øvrigt vil have sagt, at alle de gode Mennesker findes i Arbejdsgivernes og alle de ikke gode skulde være at søge i Arbejdernes Lejr.

En Lov, der skal afbalancere Forholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder, vil under de Forhold, jeg her har skildret, uvilkaarligt komme til at forme sig i det væsentligste som en Beskyttelseslov for Arbejderne, fordi

Arbejdsgiveren, som før nævnt, socialt set er at anse som den stærkeste Part. Det er jo ogsaa rigtigt, som af det ærede Medlem udhævet, at Loven af 21. August 1908 blev en saadan Beskyttelseslov for Arbejderen, men af de Udtalelser, jeg her har anført, vil det ses, at jeg ikke mener, at Arbejdsgiverne i Virkeligheden have skellig Grund til at beklage sig herover, fordi Praksis jo har vist, at denne Lov dog i Virkeligheden har medført det Gode, at den har befordret Arbejdernes Tilfredshed med de Arbejdsvilkaar, der her bydes dem, og den har derigennem virket til Fremme af den Arbejdsfred, som vel er Ofre værd.

Jeg har allerede med mine indledende Udtalelser tilkendegivet, at jeg mener, at Loven, som den har foreligget, har virket tilfredsstillende, og deri ligger jo en Tilkendegivelse af, at jeg i det store og hele mener, at Loven er god, som den er, og at den derfor ikke tiltrænger væsentlige Ændringer. Væsentlige Afvigelser fra den nu gældende Form tilsigtes jo heller ikke i det Lovforslag, der her foreligger til Behandling. Den væsentligste af Ændringerne vedrører Tilsynet. I saa Henseende er det navnlig en Simplificering, der tilsigtes, saaledes at man undgaar det hidtil ofte foretagne dobbelte, for ikke at sige tredobbelte Tilsyn, og i denne Henseende er jeg absolut enig i det, Lovforslaget foreslaar, selv om jeg maa give det ærede 1ste Medlem for 5te Kreds (A. Lund) Ret i, at der kan være Tvivl om, hvorvidt netop den foreslaaede Form er den heldigste. At man ved Forslaget begrænser Sundhedsautoriteternes Medvirken ved Tilsynets Overholdelse, finder jeg ganske naturligt, og det kan jeg ganske give min Tilslutning.

De øvrige Ændringer, der her foreslaas, ere jo ikke af dybt indgribende Natur, og jeg kan i det store og hele derfor slutte mig til Lovforslaget, saaledes som det foreligger, selv om jeg dog ogsaa mener, at enkelte Ændringer vilde kunne være hensigtsmæssige. En af de Bestemmelser, hvorom der har været rejst Tvivl, er den i § 1, 2den Linie, indeholdte Bestemmelse om, at Tyende og, efter det nu foreliggende Forslag, tillige faste Tjenestehusmænd ikke falde ind under Lovens Omraade. Jeg for mit Vedkommende finder imidlertid denne Bestemmelse saa klar og hensigtsmæssig, som det under de foreliggende Omstændigheder kan forlanges. Jeg kan i saa Henseende ganske tiltræde den Argumentation, som er anført i Lovforslagets Motiver, og som gaar ud paa, at Tilsynsmyndighederne kun da bør anerkende et Tyendeforhold, naar den paagæl-